

باسمه تعالی

شيوه نامه هسته های پژوهشی دانشگاه علامه طباطبائی

بازنگری شده - تیر ماه ۱۴۰۴

مقدمه

این شیوه‌نامه به استناد اهداف مندرج در اسناد بالادستی کشور و به‌منظور تحقق رسالت‌ها و اجرای برنامه راهبردی دانشگاه در تولید علم و ایفای نقش مؤثر در پیشبرد اهداف توسعه علمی کشور و ایجاد و تقویت انگیزه پژوهشگران برای انجام فعالیت‌های پژوهشی و در راستای آیین‌نامه «نحوه تأسیس واحدهای پژوهشی در دانشگاه‌ها» مصوب ۱۳۹۷/۱۱/۰۷ وزارت عتف تنظیم شده است. به این ترتیب، هسته پژوهشی در حوزه تخصصی و با همکاری گروهی از اعضای هیأت علمی یا پژوهشگران یک یا چند دانشکده دانشگاه علامه طباطبائی برای اجرای برنامه یا موضوعی پژوهشی تأسیس می‌شود.

ماده ۱: اهداف

- ۱- ایجاد ساختار لازم برای پویایی و نظام‌مندی و هدفمندی پژوهش در دانشگاه
- ۲- مشارکت در گسترش مرزهای دانش
- ۳- ارتقای شاخص دانشگاه در نظام‌های رتبه‌بندی داخلی و بین‌المللی
- ۴- تلاش برای کاربردی‌سازی علوم انسانی
- ۵- زمینه‌سازی تعامل دانشگاه با صنعت و بخش‌های اجرایی
- ۶- استفاده مؤثر از ظرفیت‌های پژوهشی دانشجویان
- ۷- جهت‌دهی به فعالیت‌های پژوهشی استادان و دانشجویان
- ۸- تقویت پژوهش‌های میان‌رشته‌ای

ماده ۲: ارکان

- ۱- شورای پژوهشی دانشکده
- ۲- مدیر هسته
- ۳- اعضای هسته

ماده ۳: تعریف

هسته پژوهشی عبارت از گروهی با حداقل سه نفر عضو است که بر اساس تخصص و سوابق علمی و پژوهشی به ارائه برنامه میان‌مدت (سه‌ساله) برای تولید و ترویج علم در یکی از اولویت‌های پژوهشی مندرج در اسناد بالادستی و قطب‌های علمی و برنامه راهبردی دانشگاه که ضمناً مرتبط با زمینه تخصصی آن‌ها است، می‌پردازند. ترکیب اعضای هسته می‌تواند به شرح ذیل باشد:

الف) مدیر هسته:

۱- مدیر هسته پژوهشی، یکی از اعضای هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

ب) اعضای هسته:

۱- دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری دانشگاه علامه طباطبائی

۲- اعضای هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی و مراکز پژوهشی معتبر داخلی و خارجی؛ به شرط ارتباط تخصصی و سابقه علمی به تعداد ضرورت به تشخیص مدیر هسته

۳- کارشناسان دانشگاه علامه طباطبائی و سایر سازمان‌ها با مدارک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر - با شرط عضویت هم‌زمان فقط در یک هسته

تبصره ۱- مدیر هسته پژوهشی می‌بایست دارای یکی از شرایط ذیل باشد:

۱- سه مقاله علمی - پژوهشی منتشر شده مرتبط با تخصص هسته پژوهشی در نشریات الف یا ب (به تشخیص مدیریت امور پژوهشی دانشگاه) یا

۲- دو کتاب منتشر شده (تألیف یا تصنیف) در انتشارات معتبر مرتبط با تخصص هسته پژوهشی (به تشخیص مدیریت امور پژوهشی دانشگاه) یا

۳- دو پروژه پژوهشی برون‌دانشگاهی انجام یافته مرتبط با تخصص هسته پژوهشی (به تشخیص مدیریت امور پژوهشی دانشگاه)

تبصره ۲- افزایش یا کاهش اعضای پژوهشگر جدید، حسب درخواست و تشخیص مدیر هسته بلامانع است.

تبصره ۳- فعالیت اعضای هیأت علمی به عنوان عضو حداکثر در دو هسته به طور هم‌زمان بلامانع است. در صورتی که عضو هیأت علمی مدیر یک هسته باشد، به طور هم‌زمان می‌تواند در دو هسته دیگر به عنوان عضو هسته فعالیت نماید.

ماده ۴: قلمرو فعالیت‌های هسته پژوهشی

هسته پژوهشی در اجرای برنامه مصوب خود می‌تواند در زمینه‌های زیر - با رعایت فرایندهای اجرایی و تضمین کیفیت هر یک- فعالیت کند:

۱- دستیابی به آخرین یافته‌های علمی، پایش تحولات علمی و بسط روش‌های تحقیق در حوزه تخصصی مرتبط

۲- تولید مقالات علمی در زمینه‌های اولویت‌دار دانشگاه و انتشار آن‌ها

۳- ارتباط مؤثر و هدفمند با سازمان‌ها و مؤسسات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ملی و بین‌المللی برای پذیرش و اجرای پروژه‌های تحقیقاتی

۴- گردآوری (به غیر از مجموعه مقالات همایش‌ها) و تألیف کتب علمی و درسی

- ۵- جلب همکاری نخبگان ایرانی و غیر ایرانی داخل و خارج از کشور
- ۶- ارائه پیشنهاد و طرح‌ها و لوایح و آیین‌نامه‌های قانونی مؤسسات اجرایی
- ۷- مشارکت در اجرای پروژه‌های تحقیقاتی مشترک و پی‌ریزی تحقیقات پیشرفته با همکاری مراکز علمی و خارج از کشور
- ۸- سایر فعالیت‌های مرتبط

توضیح- بر حسب اهداف تعریف شده برای یک هسته، ممکن است اجرای تمامی وظایف ضروری نباشد؛ بنابراین مدیر هسته باید در پرسشنامه پیشنهاد تأسیس هسته فعالیت‌های ضروری را اعلام و توضیح دهد.

ماده ۵: وظایف مدیر هسته

- ۱- برنامه‌ریزی برای اجرای برنامه‌های مصوب هسته
- ۲- پیگیری و نظارت بر فعالیت اعضای هسته
- ۳- ارائه گزارش میزان پیشرفت برنامه‌های هسته به معاونت پژوهشی دانشگاه
- ۴- پیگیری امور اداری و مالی برای تخصیص به‌موقع منابع و پرداخت حق‌التحقیق‌ها

ماده ۶: وظایف عضو هسته

- ۱- اجرای به‌موقع و کامل فعالیت‌های در دست اجرا مطابق برنامه مدیر هسته و تقسیم‌کار انجام‌شده
- ۲- ارائه گزارش‌های درخواستی مدیر هسته از برنامه‌های مصوب هسته

ماده ۷: مراحل تشکیل

- ۱- تنظیم برنامه سه ساله با رعایت چهارچوب کلی مفاد ماده ۵ از طریق مدیر هسته در پرسشنامه درخواست تأسیس هسته پژوهشی
- ۲- ارسال پرسشنامه درخواست تأسیس هسته پژوهشی به معاون پژوهشی دانشکده
- ۳- بررسی و تصویب درخواست تأسیس هسته پژوهشی مذکور در شورای پژوهشی دانشکده
- ۴- ارسال درخواست تأسیس هسته پژوهشی مصوب از سوی معاون پژوهشی دانشکده به معاونت پژوهشی دانشگاه
- ۵- بررسی درخواست تأسیس هسته پژوهشی در شورای پژوهشی دانشگاه
- ۶- انعقاد قرارداد هسته پژوهشی (در صورت تصویب)
- ۷- صدور حکم مدیر هسته توسط معاون پژوهشی دانشگاه

تبصره ۱- مدیر هسته پژوهشی علاوه بر ارائه برنامه سه ساله، باید برنامه سال اول، دوم و سوم خود را نیز تنظیم و ارائه نماید. پس از تصویب نهایی هسته پژوهشی، قراردادهایی برای اجرای برنامه هر سال تنظیم می‌شود.

تبصره ۲- دوره فعالیت هسته پژوهشی از تاریخ صدور حکم مدیر آن به مدت **۳ سال** است. هسته مذکور پس از آن حتی اگر اعضای آن بازنشسته، فارغ‌التحصیل یا بنا به دلایلی از هسته پژوهشی جدا شده باشند، می‌تواند با اعضای جدید ادامه فعالیت دهد. در این صورت ارائه تسویه حساب با عضو قبلی و معرفی عضو جدید الزامی است. همچنین تمدید زمان فعالیت هسته، پس از درخواست مدیر به معاونت پژوهشی دانشکده و دانشگاه، با تأیید شورای پژوهشی دانشگاه بلامانع است.

تبصره ۳- چنانچه هسته‌های پژوهشی فراتر از تعهدات خود عمل کنند، تنظیم اصلاحیه قرارداد در زمان تسویه حساب هسته انجام خواهد شد.

تبصره ۴- در موارد زیر که در شیوه‌نامه پیش‌بینی نشده است، کمیته‌ای متشکل از مدیر امور پژوهشی دانشگاه، معاون پژوهشی دانشکده ذی‌ربط و یک نفر از اعضای شورای پژوهشی به انتخاب معاون پژوهشی دانشگاه تصمیم‌گیری خواهند نمود:

- ۱- نحوه تسویه حساب با مدیران بازنشسته هسته‌های پژوهشی
- ۲- تعیین تکلیف در خصوص ادامه فعالیت هسته‌های پژوهشی که تمامی تعهدات خود را پس از سه سال (مدت زمان مصوب هسته‌ها) به اتمام نرسانده‌اند.
- ۳- تعیین تکلیف ادامه فعالیت هسته‌های پژوهشی که هیچ‌گونه گزارشی از فعالیت خود ارائه نداده‌اند (هسته‌های پژوهشی راکد)
- ۴- تعیین تکلیف هسته‌های پژوهشی که با محدودیت اعتبار پژوهانه برای پرداخت تعهدات انجام شده مواجه هستند.
- ۵- سایر موارد پیش‌بینی نشده در شیوه‌نامه بر حسب مورد

ماده ۸: عنوان فعالیت‌های هسته‌های پژوهشی

هسته‌های پژوهشی برای ارتقای سطح علمی و رتبه دانشگاه از طریق انتشار مقاله یا تألیف کتاب تأسیس می‌شوند؛ بنابراین باید پروپوزالی مبنی بر چاپ مقاله (مقالات مورد پذیرش در دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه پژوهانه و تشویق آثار اعضای هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی) یا تألیف یا گردآوری کتاب (طبق ضوابط و مقررات مرکز انتشارات دانشگاه) تنظیم و به تصویب مراجع ذی‌ربط (شورای پژوهشی دانشکده و دانشگاه) برسانند.

تبصره ۱- مقاله چاپ شده **نباید** برگرفته از طرح پژوهشی درون دانشکده‌ای/دانشگاهی و رساله‌های دکتری باشد.

تبصره ۲- سایر مقالات مستخرج از پایان‌نامه/رساله دانشجویان تحصیلات تکمیلی مشروط به نشر در نمایه‌های معتبر بین‌المللی (Scopus & WOS)، نیز می‌توانند شامل تعهدات هسته پژوهشی باشند.

تبصره ۳- به مقاله چاپ شده در قالب هسته پژوهشی بر اساس قرارداد، حق الزحمه پرداخت خواهد شد. این مقالات مشمول شیوه‌نامه‌های تشویق آثار و پژوهانه اعضای هیأت علمی دانشگاه نیز خواهند بود.

تبصره ۴- با توجه به این که فرایند چاپ کتاب‌ها و مقالات گاهی به طول می‌انجامد، در صورت عدم تطابق تاریخ انتشار با تاریخ مراحل سه گانه قرارداد هسته پژوهشی، موارد ارسالی در صورت موافقت معاونت پژوهشی دانشگاه مورد پذیرش قرار می‌گیرند.

تبصره ۵- مقالات چاپ شده در مجلات بین‌المللی که در فهرست وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار داشته باشند و مجلاتی که دست‌کم در یکی از پایگاه‌های Social Sciences Citation Index یا Sciences Citation Index یا Humanities Citation Index نمایه شده باشند؛ با اولویت مندرج در جدول زیر، مورد حمایت قرار می‌گیرند:

جدول شماره ۱- میزان حمایت از انتشار مقاله علمی

ردیف	نوع مقاله	مبلغ (ریال)
۱	مقالات نمایه شده در پایگاه Web of Science	۲۵۰ ساعت حق‌التحقیق معادل دانشیار پایه ۱۰
۲	مقالات نمایه شده در پایگاه Q1 – Scopus	۲۵۰ ساعت حق‌التحقیق معادل دانشیار پایه ۱۰
۳	مقالات نمایه شده در پایگاه Q2 – Scopus	۱۵۰ ساعت حق‌التحقیق معادل دانشیار پایه ۱۰
۴	مقالات نمایه شده در پایگاه Q3 – Scopus	۱۰۰ ساعت حق‌التحقیق معادل دانشیار پایه ۱۰
۵	مقالات نمایه شده در پایگاه Q4 – Scopus (مقالات داخلی)	۵۰ ساعت حق‌التحقیق معادل دانشیار پایه ۱۰
۶	مقالات علمی- پژوهشی	۴۰ ساعت حق‌التحقیق معادل دانشیار پایه ۱۰

توضیح- مقالاتی که در مجله‌های با نمایه Scopus (Q4) ثبت شده‌اند، مورد پذیرش نیست؛ به جز مجلات علمی - پژوهشی داخلی که در Scopus نمایه شده‌اند.

تبصره ۶- اگر نشریه‌ای در بیش از یک پایگاه نمایه شده باشد، بالاترین نمایه به‌عنوان نمایه اصلی محسوب می‌شود.

تبصره ۷- شرایط پرداخت حق‌الزحمه به مقالات چاپ‌شده در مجلات داخلی و خارجی:

الف: مقاله باید در زمینه‌های تخصصی اعلام‌شده در مجله باشد.

ب: مجله نباید در لیست سیاه وزارتین باشد.

تبصره ۸- هسته‌های پژوهشی موظف به ارائه حداقل ۳ مقاله بین‌المللی در تعهدات خود می‌باشند.

تبصره ۹- مقالات نمایه شده در پایگاه Emerging Sources Citation Index مورد پذیرش نمی‌باشند.

جدول شماره ۲- جدول میزان حق الزحمه انتشار کتاب

ردیف	نوع کتاب	مبلغ (ریال)
۱	تألیف یا تصنیف کتاب به زبان خارجی به منظور تبیین نظریات بومی توسط انتشارات بین‌المللی	۱۵۰ ساعت حق‌التحقیق معادل دانشیار پایه ۱۰
۲	تألیف یا تصنیف کتاب به زبان خارجی به منظور تبیین نظریات بومی توسط انتشارات داخلی	۱۰۰ ساعت حق‌التحقیق معادل دانشیار پایه ۱۰
۳	تألیف یا تصنیف کتاب مرجع	۱۰۰ ساعت حق‌التحقیق معادل دانشیار پایه ۱۰
۴	تألیف یا تصنیف کتاب درسی	۸۰ ساعت حق‌التحقیق معادل دانشیار پایه ۱۰
۵	تألیف یا تصنیف کتاب تخصصی با رویکرد بومی و یا متناسب با سرفصل‌های تحول علوم انسانی	۵۰ ساعت حق‌التحقیق معادل دانشیار پایه ۱۰
۶	ترجمه کتاب	۵۰ ساعت حق‌التحقیق معادل دانشیار پایه ۱۰
۷	گردآوری (طبق ضوابط و به غیر از مجموعه مقالات همایش‌ها و سخنرانی‌ها)	۳۵ ساعت حق‌التحقیق معادل دانشیار پایه ۱۰
۸	تألیف فصلی از کتاب تخصصی انتشار یافته توسط مراکز علمی و دانشگاهی و ناشرین معتبر جهانی	۴۰ ساعت حق‌التحقیق معادل دانشیار پایه ۱۰
۹	تألیف فصلی از کتاب تخصصی انتشار یافته توسط مراکز علمی و دانشگاهی و ناشرین معتبر داخلی	۲۰ ساعت حق‌التحقیق معادل دانشیار پایه ۱۰

تبصره ۹- مبالغ تخصیص یافته به حمایت از انتشار مقالات و کتب سالیانه با درخواست معاونت پژوهشی و تأیید هیأت رئیسه قابل تغییر است.

تبصره ۱۰- به منظور تعیین امتیاز انتشارات معتبر بین‌المللی، به آیین‌نامه تشویق آثار و پژوهانه اعضای هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی استناد خواهد شد.

تبصره ۱۱- تعهد اصلی هسته‌های پژوهشی، انتشار مقالات علمی یا کتاب است. پرداخت حق‌الزحمه سایر فعالیت‌های مندرج در ماده ۴ این شیوه‌نامه طبق شیوه‌نامه، دستورالعمل، آیین‌نامه و سایر مصوبات موجود در دانشگاه در این خصوص صورت می‌گیرد.

تبصره ۱۲- در کلیه کتاب‌های منتشر شده توسط هسته‌های پژوهشی، ذکر عبارت «این کتاب برگرفته از فعالیت‌های پژوهشی هسته پژوهشی «نام هسته» می‌باشد»، ضروری است.

تبصره ۱۳- در خصوص ترجمه کتاب، ناشر کتاب به زبان اصلی، باید از انتشارات معتبر ذکر شده در آیین‌نامه تشویق آثار و پژوهانه اعضای هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی باشد و تنها **ترجمه یک کتاب** در طول دوره هسته مورد پذیرش خواهد بود.

تبصره ۱۴- در صورتی که مدیر هسته برگزاری نشست کمک دانشگاه به حل مشکلات کشور را ضروری تشخیص دهد، با رعایت مفاد دستورالعمل برگزاری، می‌تواند نسبت به برگزاری **دو نشست** در طول دوره هسته اقدام نماید. شایان ذکر است در صورت تأیید توصیه‌های سیاستی توسط معاونت پژوهشی دانشگاه، علاوه بر پرداخت هزینه برگزاری نشست مطابق دستورالعمل برگزاری، بابت حسن انجام کار مطابق با جدول شماره ۳، به هسته‌های پژوهشی پرداخت صورت می‌گیرد.

جدول شماره ۳- جدول میزان حق الزحمه نشست‌های کمک به حل مشکلات کشور

ردیف	نوع نشست	مبلغ (ریال)
۱	برگزاری نشست کمک به حل مشکلات کشور	۲۵ ساعت حق التحقیق معادل دانشیار پایه ۱۰

تبصره ۱۵- پرداخت حق الزحمه موضوع جدول شماره ۳، مزاد بر قرارداد تنظیم شده با دبیر نشست می‌باشد.

ماده ۹: نحوه تأمین منابع مالی و پرداخت حق الزحمه

پس از ارائه تعهدات انجام شده توسط مدیران هسته‌های پژوهشی در چارچوب ماده ۸ این شیوه‌نامه، پرداخت حق الزحمه به شرح جدول ذیل است:

جدول شماره ۴- نحوه تأمین منابع مالی

نوع آثار نحوه پرداخت	چاپ مقاله در مجلات معتبر بین‌المللی	چاپ مقاله در مجلات معتبر علمی پژوهشی داخلی	تألیف، ترجمه و یا گردآوری کتاب	نشست‌های کمک به حل مشکلات کشور
درصد پرداخت از اعتبار پژوهانه مدیر/اعضای هسته	۲۰٪	۸۰٪	۸۰٪	۰
درصد پرداخت از اعتبار معاونت پژوهشی دانشگاه	۸۰٪	۲۰٪	۲۰٪	۱۰۰٪

تبصره ۱- در صورت ارائه گواهی چاپ معتبر برای کتاب یا مقاله، ۸۰ درصد مبلغ قابل پرداخت است و ۲۰ درصد باقی‌مانده، پس از چاپ مقاله/کتاب و همراه با سایر تعهدات مراحل قابل پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲- اعضای هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی که در هسته پژوهشی عضویت دارند، می‌توانند از اعتبار پژوهانه خود برای پرداخت تعهدات مندرج در قرارداد استفاده نمایند.

تبصره ۳- در صورتی که پژوهانه مدیر یا عضو هسته پژوهشی کفاف پرداخت حق الزحمه چاپ مقاله در مجلات بین‌المللی (مقالات خارجی) را ندهد، ۱۰۰ درصد حق الزحمه مربوط از محل اعتبار پژوهشی دانشگاه پرداخت می‌شود.

تبصره ۴- اگر هسته پژوهشی بر اساس اولویت‌های پژوهشی و به سفارش معاونت پژوهشی دانشگاه و به منظور اجرای سیاست‌های این معاونت تشکیل شود، ۱۰۰ درصد بودجه آن از محل اعتبار پژوهشی دانشگاه پرداخت خواهد شد.

تبصره ۵- اگر هسته پژوهشی در راستای اجرای یک یا چند قرارداد طرح پژوهشی ارتباط دانشگاه با صنعت تشکیل شود، اعتبار مورد نیاز آن از دستگاه‌های اجرائی و صنعتی سفارش‌دهنده طرح از طریق انعقاد قرارداد با معاونت پژوهشی دانشگاه و با رعایت سایر ضوابط و مقررات طرح‌های پژوهشی خارج از دانشگاه تأمین خواهد شد.

ماده ۱۰: نظارت بر عملکرد هسته

- نظارت بر عملکرد هسته، بر عهده معاون پژوهشی دانشکده است. معاونت پژوهشی دانشکده گزارش عملکرد هسته را طبق برنامه زمان‌بندی که برای آن تصویب شده است، به‌طور منظم از طریق مدیر هسته دریافت و به معاونت پژوهشی دانشگاه ارسال خواهد کرد.
- ملاک بررسی تداوم یا توقف فعالیت هسته، گزارش ارسالی از دانشکده است.

این شیوه‌نامه در ۱۰ ماده و ۲۸ تبصره در تاریخ ۱۴۰۴/۰۱/۲۳ به تصویب شورای پژوهشی دانشگاه و در تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۲ به تصویب هیأت رئیسه دانشگاه رسید.